

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

25-26 квітня 2018 рік

Том II

Полтава – 2018

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., кандидат економічних наук, професор, ректор академії;

Писаренко П. В., доктор сільськогосподарських наук, професор, перший проректор;

Горб О. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи;

Опара М.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, фахівець відділу з питань інтелектуальної власності;

Галич О.А., кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та менеджменту;

Дорогань-Писаренко Л.О., кандидат економічних наук, доцент, декан факультету обліку та фінансів;

Дудніков І. А., кандидат технічних наук, доцент, декан інженерно-технологічного факультету;

Кулинич С. М., доктор ветеринарних наук, професор, декан факультету ветеринарної медицини;

Маренич М. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агротехнологій та екології;

Поліщук А. А., доктор сільськогосподарських наук, професор, декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва;

Дудник В. В., кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності;

Кравченко О. І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри технології переробки продукції тваринництва;

Панасова Т. Г., кандидат ветеринарних наук, доцент, заступник декана з наукової роботи факультету ветеринарної медицини;

Юрченко С. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики;

Невідничий О. С., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 25-26 квітня 2018 р. Том II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2018. – 368 с.

ЗМІСТ

Секція факультету агротехнологій і екології

<i>Асаулова Б.Г.</i> , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Короткова І.В.</i> , кандидат хімічних наук, доцент ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ АДСОРБЦІЇ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ГРУНТОВИМ СЕРЕДОВИЩЕМ.....	20
<i>Балош А. М.</i> , здобувач СВО «Магістр», спеціальність «Агрономія» <i>Грачов М. С.</i> , здобувач СВО «Бакалавр», спеціальність «Агрономія» Науковий керівник – <i>Тищенко В.М.</i> , д. с.-г. н., професор МІНЛИВІСТЬ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК В ПОПУЛЯЦІЇ TRITICUM AESTIVUM L. (ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ)	22
<i>Вертелецький А.С.</i> , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Баган А.В.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВИКОРИСТАННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	23
<i>Гарбузов Ю. Є.</i> , студент 3 курсу Науковий керівник – <i>Білявська Л.Г.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ОПУШЕННЯ У СОЇ КУЛЬТУРНОЇ.....	25
<i>Герасименко М.В.</i> , студентка магістерського курсу денної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Маренич М.М.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ.....	27
<i>Гречкосій А.О.</i> , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Ромашко Т.П.</i> , кандидат хімічних наук, доцент ПРОБЛЕМИ АДГЕЗІЙНОЇ МІЦНОСТІ ПОЛІМЕРІВ	29
<i>Грицай Ф.І.</i> , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Баган А.В.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКО ЦІННИХ ОЗНАК ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ	31
<i>Грінченко О.Р.</i> , студент магістерського курсу денної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Баташова М.Є.</i> , кандидат біологічних наук, доцент ФОРМУВАННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ У СУЧАСНИХ СОРТІВ ГОРОХУ	33
<i>Карпенко Я.О.</i> , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Плаксієнко І.Л.</i> , кандидат хімічних наук, доцент ДОСЛІДЖЕННЯ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВОДИ З ДЖЕРЕЛ НЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ПОЛТАВЩИНИ	35
<i>Клопота Н.</i> , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – <i>Юрченко С.О.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ СТРОКІВ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ КУКУРУДЗИ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ	37

Коробкін В. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Юрченко С.О. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент УРОЖАЙНІСТЬ ГЕТЕРОЗИСНИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	39
Крамаренко А. В. , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Колеснікова Л. А. , кандидат сільськогосподарських наук, ст. викладач ПОКАЗНИКИ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ҐРУНТІВ У РАЙОНІ НАФТОГАЗОВОЇ СВЕРДЛОВИНИ	41
Кузь Є.А. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРИМЕНТУ	42
Литвиненко О. , студент магістерського курсу денної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баташова М.Є. , кандидат біологічних наук, доцент ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ	44
Маренич Т.М. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Шокало Н.С. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	46
Матвеев Є.О. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Юрченко С.О. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ ОКСІГУМАТУ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	49
Невдах К.В. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	51
Недоборенко Ю.А. , студент магістерського курсу денної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баташова М.Є. , кандидат біологічних наук, доцент ПОТЕНЦІАЛ ПРОДУКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ	53
Пелих В.Ю. , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Короткова І.В. , кандидат хімічних наук, професор ОЦІНКА ВМІСТУ НІТРАТІВ В ПРОДУКТАХ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ	55
Передерій О.О. , здобувач СВО «Магістр» Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ВИРОЩУВАННЯ	57
Лихолін Ю. В. , ЗВО 3 курсу факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	59
Юмашев М.І. , здобувач СВО «Магістр» Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ЕНЕРГЕТИЧНІ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА.....	62

Мирний Д.В. , здобувач СВО «Магістр» Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ВИРОБНИЦТВА	64
Лисівець Т.Л. , здобувач СВО «Магістр» Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ПШЕНИЦЯ – ВАЖЛИВА ПРОДОВОЛЬЧА КУЛЬТУРА	65
Даниленко А.А. , здобувач СВО «Магістр» Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ФІТОМАСИ ТА НАСІННЯ СОРТІВ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО	66
Сенько Д.О. , здобувач вищої освіти 3 курсу факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Кулик М.І. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ЗАРЕЄСТРОВАНІ В УКРАЇНІ СОРТИ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР	68
Писаренко П.П. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Шокало Н.С. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ НА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ СОНЯШНИКА	69
Покотило А.В. , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Короткова І.В. , кандидат хімічних наук, професор МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ КАНЦЕРОГЕНІВ В РОСЛИННІЙ СИРОВИНІ	71
Поляков І.А. , студент 3-го курсу факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Опара М.М. , кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри землеробства та агрохімії ім. В.І. Сазанова МІЙ ДОСВІД ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНИХ ОВОЧІВ В ТЕПЛИЦІ	75
Пучка А.С. , здобувач СВО «Магістр» факультету ветеринарної медицини Науковий керівник – Ромашко Т.П. , кандидат хімічних наук, доцент ТАНІДИ – ПОЛІФЕНОЛЬНІ СПОЛУКИ З ДУБИЛЬНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ.....	77
П'ятибрат Р.С. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент МІНЛИВІСТЬ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	79
Соломон Ю. В. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Шокало Н.С. , кандидат с.-г. наук, доцент ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ.....	80
Степаненко С.Г. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	82
Тимошенко Л.В. , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Короткова І.В. ПОГЛИНАННЯ АНІОНІВ ҐРУНТОМ ТА МЕТОДИ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ.....	84
Шевченко В.Ю. , здобувач СВО «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Ромашко Т.П. , кандидат хімічних наук, доцент ФІТОРЕМЕДІАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ОЧИЩЕННЯ ҐРУНТУ.....	87
Шинкаренко В.О. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКА	89

Шостака А.М. , здобувач СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Баган А.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	91
Кулінько О.І. , студентка магістерського курсу заочної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Філоненко С.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ ЇХ КОРЕНЕПЛОДІВ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ ВІД БУР'ЯНІВ.....	93
Нос М.Є. , студентка магістерського курсу заочної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Філоненко С.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ.....	96
Пономаренко Ю.І. , студентка магістерського курсу заочної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Філоненко С.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	98
Попов О.О. , студент магістерського курсу факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Філоненко С.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ЗЕРНОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	102
Чркішвілі В.І. , студент магістерського курсу заочної форми навчання факультету агротехнологій та екології Науковий керівник – Філоненко С.В. , кандидат сільськогосподарських наук, доцент ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ПОСІВАХ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	104

Секція інженерно-технологічного факультету

Багачук Л.Л. , здобувач СВО «Магістр» інженерно-технологічного факультету Науковий керівник – Іванов О.М. , кандидат технічних наук ТРУБНА СИСТЕМА ЗІ СШИТОГО ПОЛІЕТИЛЕНУ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ПОЛИПРОПЛЕНОВОМУ ТРУБОПРОВОДУ	109
Багмут В.М. , здобувач СВО «Магістр» інженерно-технологічного факультету Науковий керівник – Лапенко Т.Г. , кандидат технічних наук, доцент МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ВОЛОГОСТІ КИСЛОМОЛОЧНОГО СИРУ	111
Берега А.А., Бунос Р.С., Сосновчик С.В. , здобувачі СВО «Магістр» інженерно-технологічного факультету Наукові керівники – Шейченко В.О. , доктор технічних наук, старший науковий співробітник, Дудніков І.А. , кандидат технічних наук, професор ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	113
Бобир С.С. , здобувач СВО «Магістр» інженерно-технологічного факультету Науковий керівник – Іванкова О. В. , кандидат технічних наук, доцент ДОСЛІДЖЕННЯ ЗНОШУВАННЯ ДЕТАЛЕЙ ХОДОВОЇ ЧАСТИНИ АВТОМОБІЛІВ.	116

3. Дорошенко В. А. Заходи контролю бур'янів на посівах цукрових буряків / В. А. Дорошенко // Цукрові буряки. – 2000. – №1. – С.10-11.

4. Забур'яненість посівів цукрових буряків у різних сівозмінах і різних умовах живлення / [Дорошенко В. А., Власенко С. Л., Коновалова Н. В.] // Цукрові буряки. – 2014. – №6. – С.5-6.

5. Сташевич М. К. Посівам цукрового буряка потрібен раціональний захист / М. К. Сташевич // Пропозиція. – 2015. – №3. – С.70-71.

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ

Нос М.Є.,

*студентка магістерського курсу заочної форми навчання
факультету агротехнологій та екології*

Науковий керівник –

Філоненко С.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Одним із важливих і на сьогодні ще невирішених питань інтенсивної технології вирощування цукрових буряків є відсутність чітко визначеної норми висіву. Саме вона в першу чергу впливає на величину площі живлення рослин, має вирішальне значення у наступному плануванні та проведенні всіх інших технологічних операцій із догляду за посівами культури, і, звичайно, суттєво впливає на продуктивність цукрових буряків та якість цукросировини [2].

Адже для того, щоб відповідний сорт чи гібрид зміг повністю реалізувати свій продуктивний потенціал, потрібно створити для його рослин оптимальну площу живлення, що і визначається саме нормою висіву насіння. Особливо актуальним це питання постало у разі застосування сівби на кінцеву густоту [1].

Взагалі, при вивченні питань сортової агротехніки варто враховувати біологічні особливості різних за плоїдністю форм цукрових буряків. При чому потрібно відходити від стереотипів стосовно площі живлення рослин. Адже на відміну від диплоїдних форм, що домінували на полях 15-20 і більше років по тому, сучасні триплоїдні гібриди, очевидно, потребують дещо інших параметрів густоти і площі живлення [3].

Зважаючи на все вище викладене, метою наших досліджень і було вивчення особливостей формування продуктивності цукрових буряків залежно від різних норм висіву насіння. Відповідні дослідження ми проводили упродовж 2016-2017 років на полях виробничого підрозділу агрофірми «Шишацька» товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма ім. Довженка» Шишацького району Полтавської області. Об'єктом досліджень слугували рослини триплоїдного гібриду Хорол, що рекомендований для вирощування в Полтавській області.

Схема дослідю включала такі варіанти:

1. Норма висіву насіння 5 шт. / м.
2. Норма висіву насіння 7 шт. / м.
3. Норма висіву насіння 9 шт. / м.
4. Норма висіву насіння 11 шт. / м.
5. Норма висіву насіння 13 шт. / м.

Схемою досліду передбачався висів 1; 1,5; 2; 2,5; 3 посівних одиниць на гектар. Саме такі норми висіву насіння, імовірно, можуть сприяти формуванню максимальної продуктивності культури.

Для сівби використовували інкрустоване насіння гібриду Хорол, що було оброблене захисно-стимулюючими речовинами та мікродобривами. За якістю насіння відповідало всім вимогам стандарту.

Результати наших дворічних досліджень не виявили ніякого впливу норм висіву насіння на інтенсивність з'явлення сходів цукрових буряків. Крім того, дані відповідних дослідів доводять, що на процес з'явлення сходів першочерговий вплив мають саме погодні умови весняного періоду, ніж інші чинники. Так, наприклад, у 2016 році весна була дещо тепліша і вологіша, ніж у наступному 2017. Це і спричинило більш дружніші сходи у 2016 році. До того ж, все це відобразилось і на польовій схожості насіння цукрових буряків, яка виявилася вищою саме 2016 року.

Густота рослин цукрових буряків є визначальною величиною, яка має прямий вплив на продуктивність культури. Цей показник залежить від кількості рослин на метрі рядка і від ширини міжрядь. Наші дворічні дослідження показали, що густота рослин у фазі повних сходів, як і можна було очікувати, була різною на всіх варіантах, бо саме на цей показник, в першу чергу, впливали якість посівного матеріалу та погодні умови весняного періоду. Всі вищезазначені фактори вплинули на польову схожість насіння, яка була у 2016 році в межах 67,8-70%. Щодо 2017 року, то тут варто відмітити певне зниження польової схожості насіння буряків. Причина цьому, як було зазначено раніше, - несприятливі погодні умови весняного періоду цього року, що призвели до отримання сходів на рівні 65,4-66% від висіяної кількості насіння.

Облік густоти рослин перед збиранням урожаю показав, що цього разу вона вже охарактеризувала інтенсивність випадання та ступінь збереження рослин буряків залежно від створеної площі живлення, яку сформували, висіваючи різні норми насіння. Отже, густота рослин буряків перед збиранням врожаю суттєво змінилася, тобто на кожному варіанті до початку збирання врожаю випала певна кількість слабших біотипів. Причому, інтенсивність випадання прямопропорційно залежала від площі живлення рослин культури, яка в свою чергу залежала від норми висіву насіння. Чим більше висівали насіння, тим меншою була площа живлення рослин цукрових буряків і тим інтенсивніше проходила конкурентна взаємодія між рослинами. Все це призводило до загибелі слабших біотипів. Тому зрозуміло, що на загущених посівах рослини більш інтенсивніше випадали, ніж на зріджених. Так,

наприклад, на першому варіанті, в середньому за два роки, випало всього 16,3% рослин, тоді як на 5 варіанті – найбільше – 36,8%.

Щодо врожайності, то вона також значною мірою залежала від норм висіву насіння. Лідерами за цим показником, в середньому за два роки досліджень, виявилися варіанти 3 і 4 із нормами висіву 9 та 11 шт./м насіння відповідно. На ділянках цих варіантів зібрали по 483 і 505 ц/га коренеплодів, що доказово перевершило варіанти із іншими нормами висіву.

Стосовно головного показника технологічних якостей коренеплодів, яким є їх цукристість, то варто відмітити, що найвищим за два роки цей показник виявився на варіанті з нормою висіву 13 шт./м насіння – 17,9%. Це на 0,2% перевищило найближчий за значенням варіант 4, де висівали 11 насіння на метр рядка.

Збір цукру, в середньому за два роки досліджень, виявився найбільшим на варіанті 4 із нормою висіву 11 насіння на метр рядка – 89,4 ц/га. На варіанті, де норма висіву була 9 шт./м, отримали на 4,9 ц/га цукру менше, – 84,5 ц/га. Варіанти із іншими нормами висіву насіння значно поступалися за цим показником.

Висновок. За вирощування гібриду цукрових буряків нового покоління Хорол доцільно застосовувати норми висіву насіння 9 і 11 шт./м (2-2,5 посівні одиниці на 1 га). Саме за таких норм висіву формуються вирівняні і достатньо розвинені рослини із ваговитими коренеплодами та підвищеним вмістом в них цукру.

Список використаних джерел

1. Гринів С. М. Встановлення оптимальної густоти стояння – важливий фактор підвищення продуктивності цукрових буряків / С. М. Гринів // Вісник СНАУ. – 2008. – С. 96-98.
  2. Гусев Е. А. Площа живлення та її оптимальні параметри / Е. А. Гусев // Цукрові буряки. – 2010. - №4. – С. 22-23.
  3. Островський Л. Л. Продуктивність цукрових буряків за різних норм висіву насіння / Л. Л. Островський // Агроном. – 2011. - №2. – С. 37-39.
-

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

***Пономаренко Ю.І.,
студентка магістерського курсу заочної форми навчання
факультету агротехнологій та екології***

***Науковий керівник –
Філоненко С.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент***

Ефективність бурякоцукрового виробництва залежить від багатьох факторів, серед яких особливе місце займає правильний вибір попередників для цієї культури, після яких цукрові буряки здатні у повній мірі реалізувати свій продуктивний потенціал [2].